

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IX-A

**PENTRU CICLUL INFERIOR AL LICEULUI
ȘI
PENTRU ȘCOLILE DE ARTE ȘI MESERII**

RELIGIE
(cultul adventist)

Aprobat prin ordin al ministrului

Nr. 3458 / 09.03.2004

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea programelor școlare pentru clasele a IX-a și a X-a

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului obligatoriu stabilite în conformitate cu prevederile Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 268/2003 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar: apartenența claselor a IX-a și a X-a deopotrivă la învățământul obligatoriu și la cel liceal;
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor.
- rolul și statutul disciplinelor școlare, stabilite în planurile cadru de învățământ aprobate prin ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 5723/23.12.2003.

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun** și **curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de fundamentare**, elaborată în scopul prezentării relației dintre programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a și documentele de politică educațională și curriculară pe care acestea se fundamentează;
- **Notă de prezentare**, în care se detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice – conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

NOTA DE PREZENTARE

Obiectivul general al disciplinei **Religie – cultul adventist** constă în formarea personalității în concordanță cu valorile creștine, prin integrarea cunoștințelor religioase în structurarea de atitudini moral-creștine și prin aplicarea învățaturii de credință în viața proprie și a comunității.

Prin cunoștințele, atitudinile și valorile promovate, disciplina **Religie** contribuie la formarea competențelor cheie stabilite la nivelul Comisiei Europene, cu precădere la formarea celor care vizează domeniile: a învăța să înveți, competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice și „sensibilitate la cultură”. Contribuția **Religiei** la aceste domenii este prezentată detaliat astfel:

- **a învăța să înveți**
 - abilități: manifestarea autonomiei, a perseverenței și a disciplinei în procesul de învățare, reflecția critică asupra diferitelor aspecte ale învățării, din perspectiva propriei identități religioase și a atitudinii ecumenice;
 - atitudini: aprecierea pozitivă a învățării și a importanței acesteia pentru dezvoltarea proprie; adaptabilitate și flexibilitate în raportarea la cele învățate; automotivație și inițiativă în procesul de învățare; dorință de dezvoltare și perfecționare permanentă;
- **competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice**
 - cunoștințe: informații despre propria credință și despre alte credințe și convingeri; cunoștințe referitoare la principalele evenimente din istoria Bisericii; noțiuni referitoare la atitudini și comportamente creștine în relația cu aproapele și în raportarea la comunitate; modele biblice de comportament și de viață;
 - abilități: asumarea și susținerea propriei identități religioase; integrarea în comunități variate din punct de vedere al convingerilor; respectarea opiniilor și a comportamentelor semenilor; eliminarea din comportament a oricărei forme de violență pe criterii religioase; medierea situațiilor conflictuale care pot apărea la nivelul comunității;
 - atitudini: înțelegerea diferențelor dintre valorile specifice diferitelor religii; respectul față de cei de alte credințe și convingeri; responsabilitate în raport cu propriul comportament; acceptarea diversității și susținerea coeziunii la nivelul comunității; implicarea în viața comunității;
- **„sensibilitate la cultură”**
 - cunoștințe: contribuția religiei la cultura și civilizația universală (istorie, limbă, literatură, artă, civilizație etc.);
 - abilități: analizarea, compararea și dezbateră vizând rolul religiei în cultura universală;
 - atitudini: asumarea propriei identități religioase și manifestarea respectului pentru alte credințe; manifestarea unor atitudini pozitive față de formele de expresie culturală.

Disciplina **Religie** face parte din aria curriculară ”Om și societate” și i se alocă 1 oră pe săptămână în trunchiul comun pentru toate filierele și profilurile învățământului liceal și pentru școlile de arte și meserii.

Programa școlară de **Religie** este structurată pe următoarele componente:

- competențe generale – comune pentru programele școlare de **Religie** ale tuturor cultelor;
- valori și atitudini – comune pentru programele școlare de **Religie** ale tuturor cultelor;
- competențe specifice asociate cu conținuturi;
- conținuturi ale învățării;
- sugestii metodologice.

COMPETENȚE GENERALE

1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri
2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare
3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente
4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității
5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

VALORI ȘI ATITUDINI

- conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității
- dezvoltarea respectului față de cele sfinte
- asumarea propriei identități religioase
- responsabilitate în exercitarea drepturilor și obligațiilor ce decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.)
- respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri
- grija față de aproapele
- interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale

CLASA A IX-A
COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Definierea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Argumentarea elementelor definitorii ale unor aspecte de învățătură creștină	- Revelația divină - Sfânta Scriptură - Noul Testament – Evangheliile
1.2. Explicarea naturii lui Isus Hristos ca Dumnezeu și ca om	- Dumnezeu Fiul
1.3. Compararea între explicația creștină și explicațiile diferitor teorii, asupra unor aspecte comune	- Evoluționism sau creaționism; teorii ale creațiunii - Inspirația biblică; teorii ale inspirației

2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Utilizarea adecvată a termenilor specifici religiei în argumentarea învățaturii de credință	- Învățături de bază ale credinței creștine
2.2. Analiza evoluției semantice a unor termeni specifici religiei, în diferite contexte de comunicare (limbaj specializat, limbaj colocvial etc.)	- Studiul Sfintei Scripturi - Limbile biblice. Traduceri ale Scripturii în diferite limbi
2.3. Evidențierea structurii Sfintei Scripturi și a modalităților de studiu al acesteia	
2.4. Utilizarea adecvată a materialelor ajutătoare în studiul Sfintei Scripturi	

3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Identificarea unor modele de atitudini și comportamente creștine în exemplele biblice	- Dumnezeu Fiul - Epoca patriarhilor: Noe, Avram, Iacov, Iosif
3.2. Autoevaluarea unor caracteristici de personalitate din perspectiva modelului creștin	- Ispita și biruirea ei; perspectiva creștină cu privire la personalitate
3.3. Formularea unui punct de vedere personal referitor la implicațiile respectării sau nerespectării unor valori creștine, în viața individului	- Libertatea - Căderea în păcat

4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Identificarea situațiilor de încălcare a normelor de comportament creștin în diferite contexte	- Experiența creștină
4.2. Analiza critică a unor atitudini și comportamente și a consecințelor acestora asupra vieții personale și a comunității, prin raportare la valorile creștine	

5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Compararea între virtuțile creștine și norme etice contemporane	- Experiența creștină

UNITĂȚI DE CONȚINUT

I. Cunoștințe de bază despre Biblie

1. Revelația Divină

Termeni și concepte specifice

- Revelația; locusuri revelaționale; implicații revelaționale
- Caracter personal, antropic, analogia scopului revelației speciale

Conținuturi

- Revelația Generală
- Revelația Specială

2. Cunoștințe despre Sfânta Scriptură

Termeni și concepte specifice

- inspirație, teorii ale inspirației, contraste de formă
- evoluția semantică a cuvântului ivrit specificul limbilor ebraică și greacă

Conținuturi

- Inspirația biblică
- Limbile biblice
- Traduceri ale Scripturii în limba română și engleză

3. Studiul Sfintei Scripturi

Termeni și concepte specifice

- principiul, principiul ilustrat și principiul clar formulat
- subdiviziunea tematică, conținut general, tema centrală
- concordanța, dicționar biblic, index profetic, Spiritul Profetic, comentarii biblice

Conținuturi

- Principiul biblic
- Tema centrală a Sfintei Scripturi
- Materiale ajutătoare în Studiul Sfintei Scripturi

II. Vechiul Testament – Geneza

4. Creațiunea și căderea în păcat

Termeni și concepte specifice

- teorii ale creațiunii: mecanicist, deist, progresist, special, evoluționism, fundament pentru credință: principiul cauzei și al efectului
- libertate, libertatea raportată la caracterul lui Dumnezeu
- ispita, canale ale ispitei, consecințele păcatului

Conținuturi

- Evoluționism sau creaționism
- Libertatea
- Căderea în păcat

5. Ispita și biruirea ei

Termeni și concepte specifice

- imaginea de sine, personalitate, alcătuirea imaginii de sine

- emoția, emoții pozitive și negative

Conținuturi

- perspectiva creștină cu privire la „eu”
- controlul emoțiilor

6. Epoca patriarhilor

Termeni și concepte specifice

- potop, analiză comparativă: Geneza 6-9, Matei 24
- credința, calitățile credinței, credința răbdătoare și cutezătoare, prietenia cu Dumnezeu, rolul încurajării, rugăciunea de mijlocire, misionarism prin stil personal de viață, succesul, succes în relațiile familiale, pregătirea pentru căsătorie
- demnitatea, cinstea, principiile care încurajează onestitatea
- dreptul de întâi născut și implicațiile teologice
- noaptea strâmtorării lui Iacov, și a poporului lui Dumnezeu de la finalul timpului
- păcatul și consecințele sale
- curățenia minții
- caracterul, valoarea faptelor în clădirea caracterului
- iertarea, studiu comparativ: Iosif – Ștefan – Domnul Hristos

Conținuturi

- Noe
- Avraam
- Iacov
- Iosif

III. Noul Testament – Evangheliile

7. Evangheliile – elemente informative de bază

Termeni și concepte specifice

- Novum Testamentum – He Kaine Diatheke, Legământ, Clasificarea conținutului, caracterul literar, autori, perioada scrierii
- Canon, teste ale canonicității, istoria formării canonului Vechiului Testament în etapele istorice

Conținuturi

- Noul Testament – nume și conținut
- Formarea canonului Noului Testament

8. Dumnezeu – Fiul

Termeni și concepte specifice

- surse biblice și extrabiblice care atestă existența lui Isus Hristos
- „Fiul lui Dumnezeu” Vechiul și Noul Testament despre Mesia; întrupare
- activitatea lui Isus Hristos: modele de învățare; tipuri de vindecări; instruirea ucenicilor
- moartea; învierea; semnificația teologică a morții și învierii în teologia altor lucrări ale Noului Testament
- semnele revenirii, învierea celor credincioși

Conținuturi

- Istoricitatea lui Isus Hristos
- Divinitatea și umanitatea lui Isus Hristos
- Misiunea lui Isus Hristos
- Răstignirea, învierea și înălțarea lui Isus Hristos
- A doua venire a lui Isus Hristos

9. Experiența creștină

Termeni și concepte specifice

- neprihănirea prin credință, sfințirea, îndreptățirea
- rugăciunea, tipuri de rugăciune falsă și corectă efectuate în viața de credință
- credința, descurajarea, încrederea
- egoismul, ipocrizia
- mărturisirea, tipuri de mărturisire, iertarea, beneficiile iertării, fericirile
- păcatul împotriva Duhului Sfânt, prevenirea păcatului de neiertat
- roadele viețuirii creștine, balanții și slujirea, balanții și egoismul

Conținuturi

- Neprihănirea prin credință
- Rugăciunea
- Credința și descurajarea
- Egoismul
- Mărturisirea
- Păcatul Împotriva Duhului Sfânt
- Roadele viețuirii creștine

IV. Lecții de sinteză

- Revelația lui Dumnezeu
- Epoca patriarhilor și experiențele credinței
- Biserica – trup al lui Hristos în misiune
- Parabolele Domnului Hristos și parabolele moderne

SUGESTII METODOLOGICE

Conținuturile propuse în programa școlară de *Religie – cultul adventist* pentru clasa a IX-a sunt structurate pe trei domenii: cunoștințe de bază despre Biblie, concepte de bază din Vechiul Testament, concepte de bază din Noul Testament.

Temele au fost selectate din perspectiva următoarelor principii:

- accentuarea caracterului pragmatic prin centrarea pe dezvoltarea de atitudini și de comportamente în conformitate cu învățătura de credință;
- referirea la aspecte actuale din viața personală și din viața comunității;
- realizarea de sinteze și aprofundări ale temelor studiate în anii anteriori;
- corelarea cunoștințelor cu cele dobândite la alte discipline de învățământ, mai ales la nivelul ariei curriculare ”Om și societate” (Istorie, Geografie, Logică).

Prezentul curriculum este conceput într-o manieră flexibilă, care permite profesorului libertatea de opțiune în abordarea unei lecții. Construirea demersului didactic trebuie realizată din perspectiva competențelor specifice, cu respectarea logicii interne a temelor, precum și a particularităților clasei și ale elevilor.

Se recomandă utilizarea unor activități de învățare precum:

- dialogul, dezbaterile pe teme fundamentale de teologie, de istorie a Bisericii și a religiilor;
- studiul de caz cu rol de exemplificare a elementelor de teologie morală;

- implicarea în rezolvarea unor probleme concrete din viața comunității;
- argumentarea biblică;
- utilizarea calculatorului și a altor mijloace audio-vizuale pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații sau pentru documentarea pe o temă dată.

În cadrul orei de Religie, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul motivării elevului pentru aplicarea în practică a învățăturilor de credință. Deoarece formele clasice de evaluare au, pentru educația religioasă, limite mai accentuate decât în cazul altor discipline de studiu, se recomandă utilizarea unor modalități complementare de evaluare: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a comportamentului elevilor în spațiul școlii și în afara acestuia.